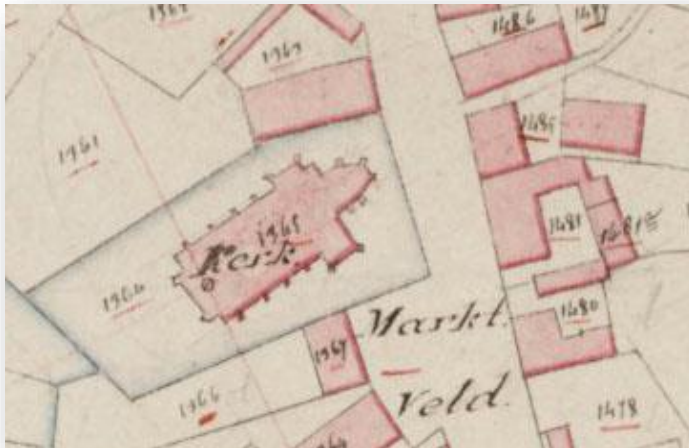

De rk. begraafplaats van Leende

Ter inleiding

Zoals te doen gebruikelijk was de oude situatie dat op het erf van de kerk en in de kerk werd begraven.

Situatie van kerk en kerkhof volgens het kadastrale minuutplan van 1832.

De staatsregeling van 1798 bepaalde niets over het eigendom van de kerkhoven. In de meeste plaatsen werd het als eigendom van de burgerlijke gemeente beschouwd omdat er alle gezindten moesten kunnen worden begraven. In 1832 vinden we bij de invoering van het kadaster dan ook doorgaans een tenaamstelling op de burgerlijke gemeente. Dat is hier eveneens het geval en in de loop van de 19^e eeuw blijft het zodoende een algemene begraafplaats.

In 1887 werd het kerkhof vergroot na aankoop van een stuk grond door de Rooms katholieke gemeente van Maria Catharina Koppens. (kad. A-1300) Er volgde een ruiling waarbij het kerkhof aansluitend aan de kerk katholiek werd. De gemeente richtte een aansluitend stuk in tot algemene begraafplaats. Het oude lijkenhuisje werd afgebroken en er werd een nieuw gezet met twee ingangen tussen beide kerkhoven in. In 1918-1919 werden kerkhof, toren en klokken in eigendom aan de Rooms-Katholieke Kerk overgedragen door de gemeente.

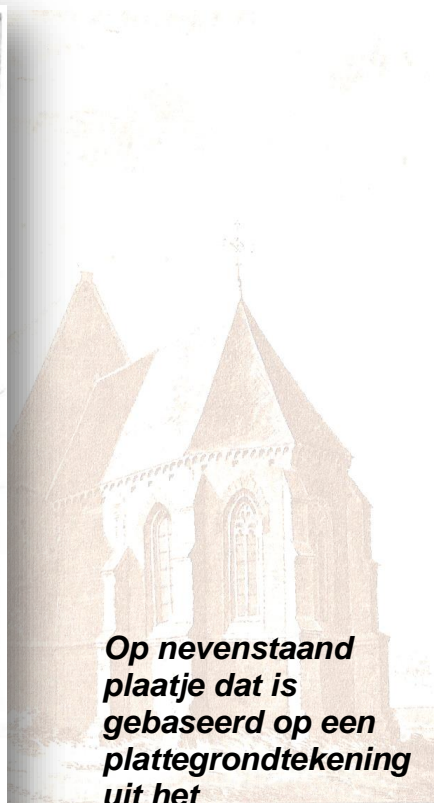
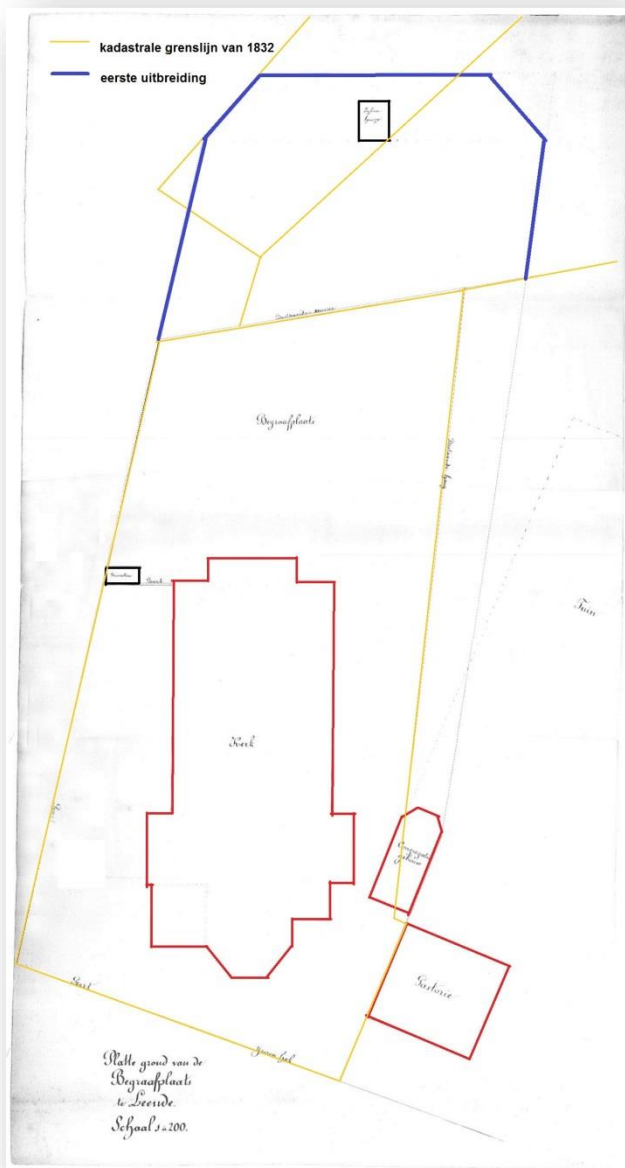
In de akte werd het uurwerk uitgezonderd van de overdracht en er moest een afzonderlijk deel van het kerkhof en een lijkenhuisje voor niet-katholieken blijven.

In 1956-1957 werd het kerkhof opnieuw ingericht en beplant, nadat in 1929 de muur en het hek bij de toren waren gezet.

Op den Rösheuvel

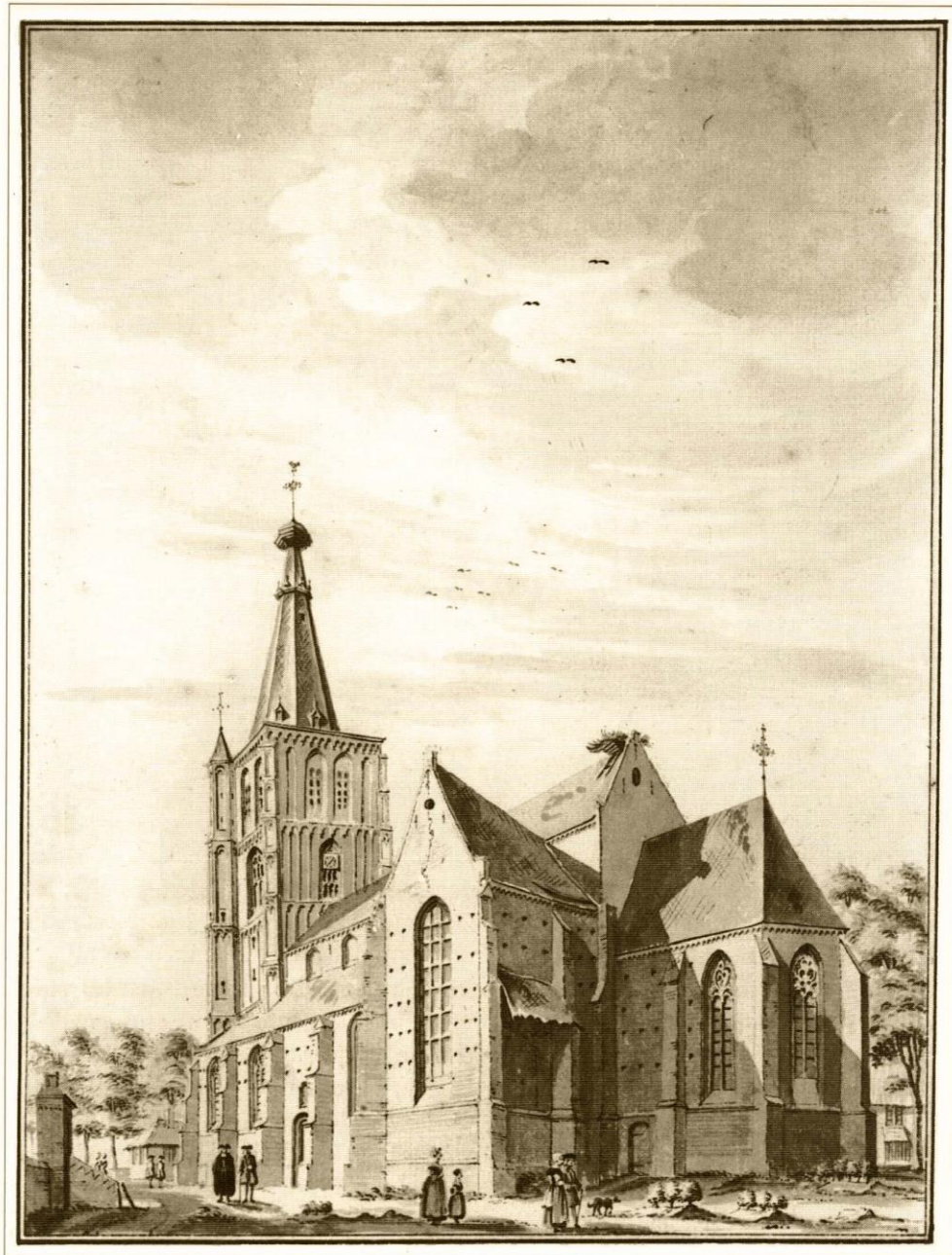

Wat nu ingericht is als plein was vroeger het kerkhof.

Op nevenstaand plaatje dat is gebaseerd op een plattegrondtekening uit het gemeentearchief is met blauw de eerste uitbreiding van de begraafplaats aangegeven.

Op den Rösheuvel

In 1738 maakte Jan de Beijer (1703-1785) deze prent van de kerk in Leende. Op het kerkhof zijn geen grafmonumenten te zien.

Op den Rösheuvel

Calvariegroep op de rk. begraafplaats.

Calvarie is het uit het Latijn afgeleide woord voor een symbolische voorstelling van de kruisiging van Jezus Christus op de berg Golgotha. In de katholieke symboliek is het een geliefd thema op kerkhoven en begraafplaatsen. Soms is er ook echt sprake van een kunstmatige heuvel. De groep bestaat uit een centraal geplaatste Jezus aan het kruis geflankeerd door Maria en Johannes.

Hier is alleen de beeldengroep aanwezig. Zij dateert vermoedelijk uit de jaren dertig van de vorige eeuw.

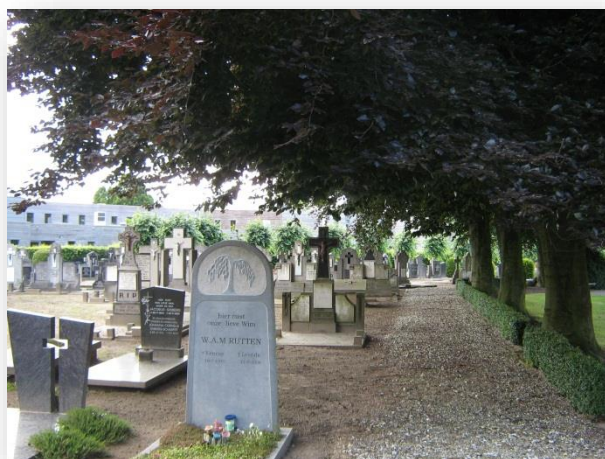
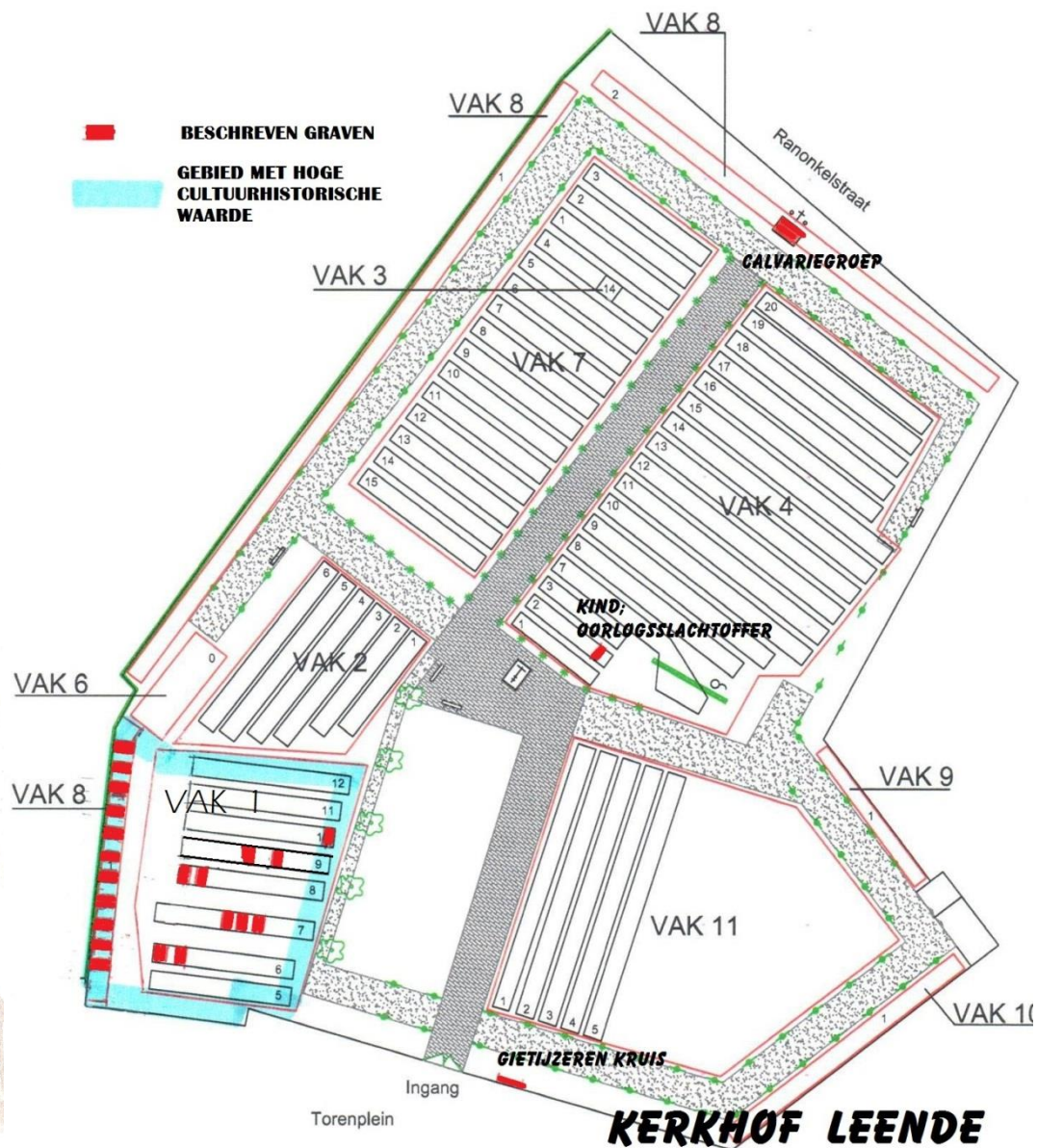

Gietijzeren kruis tegen de kerkhofmuur van de r.k. begraafplaats.

Aan de kerkhofmuur is een gietijzeren kruis bevestigd ter decoratie. Het is een standaardmodel uit de periode 1900-1920. Tussen het basement en het corpus was oorspronkelijk een ovale plaat bevestigd

met de naam van de overledene. Dergelijke kruisen hadden oorspronkelijk een hardstenen basement. Het vormt één geheel met een naamplaat van graven welke inmiddels zijn geruimd.

Op den Rösheuvel

Sfeerbeeld van vak 1. Dit vak heeft als geheel een grote cultuur- en funerair historische waarde.

Op den Rösheuvel

Groep graven op de r.k. begraafplaats.

In vak 8 (posities 70 t/m 80) ligt een rij grafmonumenten die opvalt door zowel de onderlinge samenhang als de funeraire en cultuurhistorische waarde van de grafmonumenten.

pos 70: Paulus Kemps en Romualda Keunen

Paulus Kemps, * 16 april 1797 te Leende, aldaar † 11 januari 1860 en Romualda Keunen, * 2 februari 1802 te Dommelen, † 15 februari 1879 te Leende

Paulus Kemps was koopman en later ook burgemeester van Leende. Hij trouwde in 1825 te Dommelen met Romualda Keunen, de dochter van de welgestelde molenaar van de Dommelse watermolen. Het echtpaar kreeg 6 kinderen.

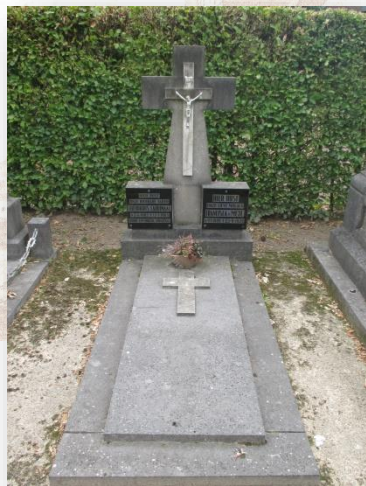
Op den Rösheuvel

**pos 71: Christiaan Godschalx
en Johanna Strijbosch**

Christianus Wilhelmus
Godschalx * 19 juni 1878 te
Berlicum, † 9 oktober 1948 te
Leende en Maria Johanna
Wilhelmina Strijbosch, * 2
december 1886 te Heeze, † 23
oktober 1919 te Leende.
Christianus W. Godschalx was
zoon van de burgemeester en
brouwer Godschalx uit
Berlicum.

In 1905 kocht hij in Leende de
bierbrouwerij van Antoon Arts
op de splitsing van de
Dorpstraat en de
Oostrikkerdijk.

**pos 72: Th. Cardinaal en F.
van Meijl**

Theodorus Cardinaal, * 3 april
1883 te Leende, aldaar † 13
januari 1965 en Francisca van
Meijl, * 9 januari 1889 te
Leende en aldaar † 23
september 1929.

Op den Rösheuvel

pos 73: G. Rutten en M. van Hooff

Gerardus Rutten, * 30 september 1867 te Leende en aldaar † 23 november 1940 en Maria Theresia van Hooff, * 7 november 1881 te Leende en aldaar † 26 augustus 1924.

Gerardus Rutten was naast landbouwer ook olieslager en woonde in het centrum van het dorp. Hij was een van de slachtoffers van de grote dorpsbrand in 1922 waarbij hij zijn huis en inboedel in rook zag opgaan.

pos 74: F. van Engelen en Th. van Engelen

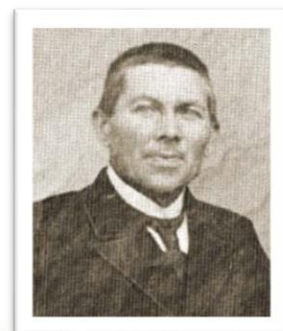
Franciscus van Engelen (leerlooier), * 24 april 1880 te Chaam, † 8 augustus 1924 te Woensel en zijn vrouw Theresia van Engelen, * 22 september 1878 te Leende en aldaar † 3 februari 1962.

Op den Rösheuvel

pos 75: G. van Engelen en J. Ras

Gerardus van Engelen (leerlooiër), * 6 november 1852 te Leende en aldaar † 14 april 1939 en Johanna Lamberta Ras, * 30 juli 1862 te Budel, † 11 maart 1920 in Eindhoven.

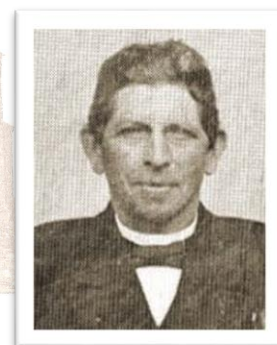
Naast leerlooier was Gerard sinds 1888 ook dirigent van de Philharmonie van Leende. De vereniging werd opgericht op 1 mei 1850 en was daarmee een van de oudste muziekgezelschappen van Zuidoost-Brabant.

pos 76: W. van Engelen en H.E. van Asten

Wilhelmus van Engelen (looier), * 3 september 1847 te leende en aldaar † 18 september 1937 en Henrica Elisabeth van Asten, * 3 december 1843 te Leende en aldaar † 5 september 1886.

Willem was net als zijn broer Gerard (pos. 75) leerlooier in het bedrijf dat door hun vader Willem (1811-1859) was gesticht.

Op den Rösheuvel

pos 77: W. van Engelen en C.G. Vugts

Wilhelmus van Engelen, * 1 mei 1881 te Leende en aldaar † 6 juni 1953 en Catharina Geertruida Vugts, * 19 juli 1885 te Hedikhuizen, † 12 februari 1924 te Leende.

Willem van Engelen was eigenaar van een strohulzenfabriek. In de fabriek werd stro verwerkt tot verpakkingsmateriaal onder andere voor wijnflessen. De fabriek stond midden in het centrum van het dorp naast het toenmalige raadhuis. Op 19 mei 1922 brak er brand uit waarbij de strovoorraad van 100.000 kilo in slechts vijf minuten in vlammen opging. Een enorme brand was het gevolg waarbij een groot deel van het centrum van het dorp werd weggevaagd.

pos 78: Pastoor Steenbekkers

Willem Steenbekkers, * 26-3-1867 te Alem, † 5-11-1934 te Leende. Op 26 juli 1892 ontving hij zijn priesterwijding en op 23 juni 1893 werd benoemd tot kapelaan in Gestel (Eindhoven). Vier jaar

Op den Rösheuvel

later volgde zijn benoeming tot kapelaan in de parochie 't Heike in Tilburg.

Van 5 september 1911 tot zijn dood in 1934 was Willem Steenbekkers pastoor in Leende. Hij gold als een eigenzinnig en autoritair persoon. In Leende zei men in die tijd dan ook: "Als de pastoor niet kan ruzie maken, dan kan hij niet leven."

pos 79: Franciscus de Wit en Joukje de Wit-Kestens

Franciscus de Wit, geb. te Bladel op 2 okt 1836, RK, sigarenfabrikant, ovl. (84 jaar oud) te Leende op 23 apr 1921, tr. (resp. 48 en 27 jaar oud) (Burgerlijke Stand) te Schoterland op 1 okt 1885 met Jugonda (Joukje) Kestens, geb. te Nijehaske op 2 okt 1857 dr. Antonius Kestens en Intje Hagedoorn, RK, ovl. (58 jaar oud) te Leende op 14 apr 1916. Uit dit huwelijk 6 kinderen.

pos 80: Eerwaarde Zusters van Liefde

Op den Rösheuvel

In 1832 stichtte Joannes Zwijsen, de later bisschop maar op dat moment nog pastoor in Tilburg, de Congregatie der Zusters van Liefde op. Doel is verbetering van de leefomstandigheden der arbeiders in Tilburg door het verzorgen van onderwijs, zieken- en bejaardenzorg. De congregatie groeide snel uit tot een bekende charitatieve instelling en worden in de volksmond ook wel de Zusters van Tilburg genoemd.

Petrus Kemps (Leende 1832 – Made 1899), rk. priester en pastoor te Made, zette zich in voor een gemeenschap van de Zusters van Liefde in Leende. Op 29 mei 1889 vestigden zij zich in een nieuw liefdehuis dat de naam "Sint Catharinagesticht" kreeg. De zusters hielden zich bezig met lager onderwijs, kleuteronderwijs, ziekenzorg en bejaardenzorg. In 1959 werd de vestiging in Leende door gewijzigde maatschappelijke omstandigheden opgeheven.

Franciscus van Mensvoort en Maria Theresia van Asten. (pos. 1-10-12)

Franciscus van Mensvoort, zn. van Evert van Mensvoort (landbouwer te Vught) en Clasina Krieken, geb. te Vught op 2 september 1874, landbouwer, ovl. (72 jaar oud) op 3 maart 1947, tr. (resp. 38 en 33 jaar oud) (Burgerlijke Stand) te Leende op 14 oktober 1912 met Maria Theresia van Asten, dr. van Laurens van Asten en Jacoba van Hooff, geb. te Leende op 20 februari 1879, ovl. (84 jaar oud) op 12 januari 1964.

Gezamenlijk graf van drie oorlogsslachtoffers.

Op positie 1-8-1 bevindt zich het gezamenlijk graf van drie oorlogsslachtoffers. Hun namen: Harrie van Kuijk, Frans van Weert en Kees Vogels.

Op den Rösheuvel

Het gezin Van de Ven-Roijmans.

Op positie 1-8-2 ligt het graf van Gerardus Jacobus van de Ven, geb. te Leende op 20 mrt 1913, zijn vrouw Theresia Roijmans, geb. te Reusel op 2 mei 1909 en hun dochtertje Johanna dat op 29 december 1943 was geboren.

Een granaatbombar-dement ten gevolge van de oorlogshandelingen bij de bevrijding vaagde het jonge gezin in één klap van de wereld.

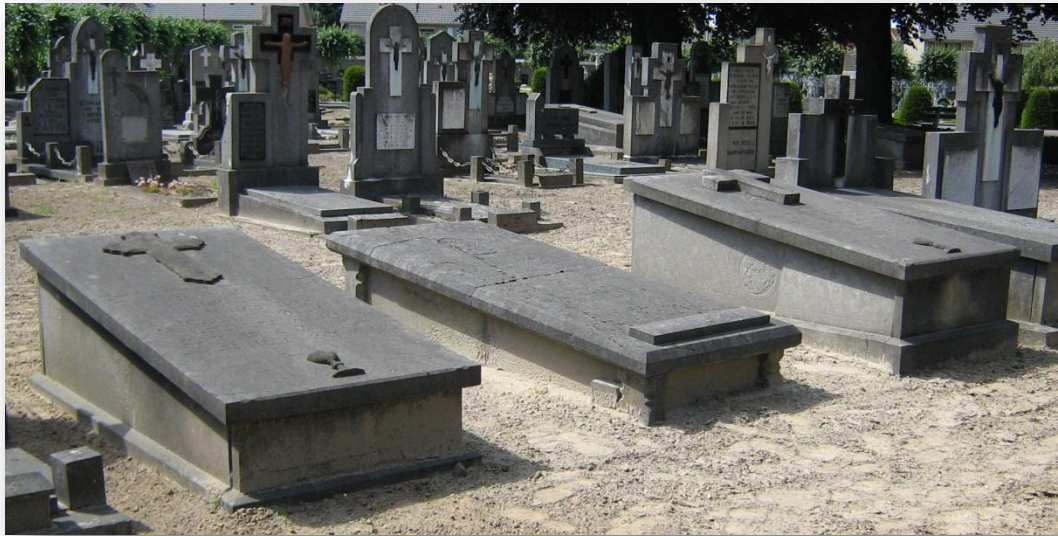
Maria Geertruda Verberne. (pos.4-2-13)

Maria kwam op 5-jarige leeftijd om het leven tijdens de bevrijding van Leende. Maria wordt ook herdacht op het oorlogsmonument in Leende.

Maria was een dochter van landbouwer Johannes Martinus Verberne en zijn vrouw Dimphna Catharina Maria Bax.

Op den Rösheuvel

Groep priestergraven (pos. 1-7-5, 1-7-6, 1-7-7)

Een drietal priestergraven. V.l.n.r. zijn het:

Joannes Baptist Essens (pos. 1-7-5)

Joannes Essens, zn. van Johannes Essens en Margaretha van Doremalen, geb. te Best op 23 februari 1844, pastoor te Leende, ovl. (67 jaar oud) te Leende op 31 augustus 1911. Hij werd tot priester gewijd op 22 mei 1869 en was vervolgens kapelaan in Moergestel en Boxtel. Van 1889 tot 1911 was hij pastoor in Leende.

Joannes Nicolaus Smits (pos. 1-7-6)

Joannes Smits, zn. van Willibrordus Smits en Maria Anna Vogelpoel, ged. te Eindhoven op 6 januari 1810, rk. priester, ovl. (Ongeveer 79 jaar oud) te Leende op 11 januari 1889. Hij werd tot priester gewijd te Munster op 15 maart 1834 en was vervolgens kapelaan in Nuenen (7 mei 1834) en in Tilburg parochie 't Goirke (29 september 1843). Hij werd op 1 juli 1853 pastoor in Waalre en tenslotte van 1859 tot 1889 pastoor van Leende. De bekende katholieke priester, emancipator, journalist en voorman, Judocus Smits was zijn jongere broer.

Laurentius Aloysius Bax (pos. 1-7-7)

Laurens Bax, zn. van Joannes Henricus Bax en Dimpna Pompen, geb. te Leende op 15 april 1828, rk. priester, ovl. (84 jaar oud) te Tilburg op 27 april 1912. Hij werkte als rk. priester in Louisville, de hoofdstad van de Amerikaanse staat Kentucky.

Op den Rösheuvel

Franciscus de Wijs (pos. 1-9-4)

Franciscus Josephus Johannes de Wijs, zn. van Henricus Antonius Maria Cornelis de Wijs (wijnhandelaar) en Theodora Maria Adriana Broekman, geb. te 's Hertogenbosch op 19 december 1890, pastoor te Leende, ovl. (83 jaar oud) te Leende op 13 januari 1974. Frans was rk. priester. In 1934 volgde hij de overleden pastoor Steenbekkers op in Leende. Hij kwam toen van Vught.

Josephus Ambrosius Simkens (pos. 1-9-6)

Josephus Ambrosius Simkens, zn. van Josephus Simkens (landbouwer, wethouder) en Marianna van Engelen, geb. te Leende op 10 maart 1876, rk. priester, overl. 2 augustus 1948. Na zijn priesterwijding was hij kapelaan in Boxtel en Tilburg. Tenslotte werd hij pastoor van Bladel van 1921 tot 1942.

november 2012,
november 2016 (aanvulling vak "8")

© 2012-2017 W.L.P. Coolen / Op den Rösheuvel, stichting voor
funerair erfgoed in de gemeente Valkenswaard